

Nr 16.

Ankom till riksdagens kansli den 14 april 1921 kl. 3 e. m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 16, i anledning av väckt motion om åvägbringande av undersökning i vad mån inom olika ämbetsverk vid befordran godtyckligt tages hänsyn till sökandes ålder, oavsett duglighet och behov av avbetsförtjänst.

Motionen. I en inom första kammaren väckt och till utskottet för behandling hänvisad motion, nr 156, har herr *Lindhagen* hemställt, att riksdagen ville hos regeringen anhålla om undersökning, i vad mån inom olika ämbetsverk vid befordran till extra eller ordinarie befattning godtyckligt tages hänsyn till sökandens ålder oavsett duglighet och behov av arbetsförtjänst, samt vidtaga de åtgärder och föreskrifter, som för avhjälpande av ett sådant missförhållande kunna vara erforderliga.

I avseende å motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Yttrande av styrelsen för Sveriges stats tjänstemannanämnd. Sedan utskottet berett styrelsen för Sveriges stats tjänstemannanämnd tillfälle att till utskottet avgiva utlåtande över motionen, har utskottet från nämnda styrelse fått mottaga yttrande i ämnet av den lydelse bilaga härvid utvisar.

Utskottet. Vad beträffar frågan om antagande av extra ordinarie tjänstemän finnes, så vitt utskottet har sig bekant, icke några föreskrifter, som avse att utgöra hinder för den, som uppnått viss högre ålder, att vinna anställning i sådan befattning. Det synes utskottet emellertid ligga i sakens natur, att viss hänsyn måste tagas till den sökandes levnadsålder, då det åtminstone i allmänhet, såsom i det inkomna utlåtandet framhålles, icke torde vara lämpligt, att till extra ordinarie tjänstemän antagas personer,

som uppnått alltför framskriden levnadsålder. Att fråntaga vederbörande rätt att taga den hänsyn till levnadsåldern, vartill omständigheterna lämpligen kunna föranleda, synes utskottet ej böra ifrågakomma.

Vad åter angår utnämning till ordinarie tjänst finnas i vissa ämbetsverk bestämmelser uti ifrågavarande hänseende. I allmänhet är dock rätten att antagas eller befordras till ordinarie statstjänst icke knuten vid några villkor i avseende å åldern, och lär det i sådana fall icke förekomma, åtminstone i fråga om befordran från extra ordinarie till ordinarie tjänst eller befordran från lägre till högre tjänst, att anställning eller befordran uteblir enbart på grund av viss uppnådd ålder.

Vid nu angivna förhållanden och då enligt utskottets uppfattning anledning ej finnes till antagande att otillbörligt godtycke eller andra därmed jämförliga motiv i förevarande avseende kunna läggas vederbörande myndigheter till last, finner utskottet anledning saknas till vidtagande av åtgärder i enlighet med motionärens förslag.

Uttkottet hemställer alltså,

att förevarande motion icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 14 april 1921.

På utskottets vägnar:

TH. BORELL.

Närvarande: se utlåtandet nr 15.

Bilaga.

Till riksdagens första kammarens första tillfälliga utskott.

Sedan riksdagens första kammarens första tillfälliga utskott berett styrelsen för Sveriges statstjänstemannanämnd tillfälle att till utskottet inkomma med yttrande över en av herr Carl Lindhagen väckt motion, nr 156, om åvägbringande av undersökning i vad mån inom olika ämbetsverk vid befordran godtyckligt tages hänsyn till sökandes ålder, oavsett duglighet och behov av arbetsförtjänst, får styrelsen härmed värdsamt anföra följande:

Det har naturligen icke varit styrelsen möjligt att vidtaga någon undersökning, huruvida de i motionen angivna missförhållandena verkligen förefinnas. Styrelsen kan därför endast yttra sig på grund av den kännedom i allmänhet styrelsen äger beträffande det i motionen angivna ämnet.

För vissa ämbetsverk, exempelvis järnvägsstyrelsen, finnas av Kungl. Maj:t i instruktionerna utfärdade bestämmelser angående ålder för antagning till ordinarie befattning (Instruktionen för järnvägsstyrelsen den 30 juni 1920, § 56, Svensk författningssamling nr 593/1920). Dessa ämbetsverk torde motionen naturligtvis icke avse.

Beträffande övriga ämbetsverk äger styrelsen sig icke bekant, att, enligt gällande praxis, av sökanden uppnådd viss ålder utgör hinder för anställning såsom extra ordinarie eller ordinarie tjänsteman. Det torde emellertid icke vara lämpligt att till extra ordinarie tjänsteman antaga en person, som nått en alltför framskriden levnadsålder. Vad åter beträffar befordran till högre ordinarie befattning, förekommer, på grund av det i Sverige rådande extra-ordinarie-systemet, mera sällan, att till sådan befattning utnämnts tjänsteman under trettioårsåldern.

Ehuru styrelsen med hänsyn till dessa förhållanden icke anser den av motionären föreslagna utredningen vara av behovet påkallad, anser sig styrelsen dock icke böra avstyrka en dylik utredning.

Stockholm den 29 mars 1921.

För Sveriges statstjänstemannanämnds styrelse:

THEOFIL ANDERSSON.

Niklas A. Lindhult.